

" A FORMA TELJESEN CSÓDÓT MONDOTT, A TARTALOM
KÉTSÉGES "

/ Varga Katalin riportja /

Egyetemisták életmódja, tervei, oktatáspolitikánk volt a témája egy hosszabb magán-beszélgetésnek, melyet Varga Katalin készített. Szóba került néhány probléma az egyetemi KISZ-szervezetünkkel kapcsolatban is. A beszélgetés erre vonatkozó részét közöljük.

V.A. Ugy érzem, hogy új tartalom van születőben, elszórtan eddig is volt tartalmas közösség, de a jelenlegi KISZ-formák már nem jók, túlhaladottak, értéküket veszítették. Én úgy érzem, hogy itt gyökeres újítással lehetne az új tartalmakat felszínre hozni, illetve negatív értéktől mentes formákat kialakítani.

V.K. Van-e valami konkrét elképzelésed, hogy hogyan?

V.A. Lenne egy elképzelésem, ami nem teljesen új, nem is én találtam ki, de nem is tökéletesen az, amit gondolnék, jóllehet az elméleti felkészültségem nincs meg, stb. stb. ..., a mentegetőzés a szokásos. Egy vertikális, jelen esetben az egyetemünkön szakhoz, évfolyamhoz, csoporthoz nem kötött alapszervezetek kialakulása - hirtelen elgondoltam, mi lenne, ha megvalósulna: óriási anarchia. A KISZ-tagok egy része ugyanolyan passzív lenne, mint eddig, másik része örvendezne, mert esetleg már van egy olyan kis közössége, ahol jól érzi magát.

V.K. Eddig körülbelül arról volt szó, hogy van egy vertikális lehetőség, de aztán ha végiggondolod, anarchiát jelentene.

V.A. Csak kezdetben. Egy idő után létrejönne, pl. egyetemi szinten egyfajta természetes polarizálódás, tömörülés, kialakulnának csoportok, melyek megválasztanák saját vezetőiket, alsó, közép és felső szinten. Valószínű, hogy ez a szervezet hasonló módon épülne fel, mint a KISZ.

H.M. Csak egy példát arra, hogy vertikálisan, illetve nem külső szempontok alapján szerveződő csoportosulások hogyan léteznek, vagy működnek nálunk. Gondolj bele, hogy egy TDK vagy egy speciális kollégium - ami érdeklődés szerint vonja maga köré az embereket, mennyiben különb, mint a KISZ alapszervezet?

Mots csak az emberi kapcsolatokat és a közös munkát tekintve: egy TDK-n sem dolgoznak úgy az emberek, ahogy azt el lehetne képzelni. Mindenki végzi a maga feladatát, vagy néhányan megcsinálják a feladatukat, és a spec. koll-on belül sem alakulnak ki olyan értékes kapcsolatok, melyek alkotó módon hozzásegítenének egy bizonyos közös tevékenység elvégzéséhez.

V.A. Akkor Te milyen keretekre gondolsz ezek helyett?

H.M. A formai kérdésekről a végtelenségig vitatkozhatnánk, inkább arról beszéljünk, amit mondtál, hogy vannak dolgok, van tartalom kialakulóban. Mi ez, mert szerintem nem olyan egyértelmű.

P.ZS. Szerintem nincs kialakulóban, de annak kéne lenni a tartalomnak, ami az egyetlen egyik céljával is összefügg: kialakítani bennünk egyfajta életmódot, amit úgy szoktak nevezni, hogy szocialista életmód. Ezt hülyeség így kategórikusan kijelenteni, egyszerűen az emberi életmódot kellene kialakítani. Ez az, aminek az adott formák nem felelnek meg.

V.K. Eljutottunk tehát odáig, hogy a forma teljesen csődöt mondott, a tartalom kétséges. Mi hát akkor a KISZ funkciója jelen létezési módjában? Válaszolva magamnak: érzésem szerint a KISZ egyetlen valóban működő funkciója a továbblépők/ KISZ-vezetőségbe, Pártba/ kiválasztódásának biztosítása. Pontosítva: azért kell tömegszervezetnek lennie a KISZ-nek, hogy a nagy számok törvénye szerint a legalkalmasabbaknak lehetőséget nyújtson a mozgalomban való továbblépésre, tehát kitermeljen egy kicsiny csoportot.

V.A. Jó néhány KISZ-fórumon elhangzott már: emberek haladjunk, jó lenne mást, jobbat csinálni, lendületesebben, de mindig beleütköztünk a falba: "De kérem a KISZ tömegszervezet". Ha akarsz, ha nem, vinned kell magaddal a passzív tagokat is. És itt elmondták pro és kontra az előnyeit és hátrányait annak, ha mégis élcsapat lennénk. De hát egy rókáról két bőrt nem lehet lehuzni. Egy ifjusági szervezet nem lehet egyszerre élcsapat és tömegszervezet is. Két ifjusági szervezet pedig állítólag nem lehet. Mert ugye nálunk egypártrendszer van, egy ifjusági szervezet van; mert ugye azért van kidobos, hogy legyen belőle uttörő, azért van uttörő, hogy legyen belőle KISZ-tag, s azért lenne a KISZ-tag, hogy legyen a javából párttag? Felülről szervezett ország vagyunk, felülről szervezett ifjusági mozgalommal.

S ha ennek határaiba beleütközünk, akkor mit tudunk csinálni? Ekkor előjön a spontaneitás és szervezetség kérdése.

A kettő nem zárja ki egymást, de jelen esetben a szervezettség kiolthatja a spontán kezdeményezéseket. Mert a kettő nem ugyanaz. Most mit csináljunk? Mért virágoznak a katolikus egyletek? Mért virágoznak a KISZ-en kívüli, de ideológiával rendelkező csoportok, a szekták? Mért közösséget jelentenek, mert egybetartozást jelentenek, mert mindazt jelentik, ami a közösségnek a lényege, - és ez nem a KISZ, mert nem annak keretein belül csinálják azokat az értelmes dolgokat, amit csinálnak. Más kérdés, hogy csinálnak értelmetlent is, mert elfogadnak egyfajta játékszabályt, ami a közösségen belül kialakult. De ezek virágznak. Szervezést tanulni el kell mennünk néhány szektához. Mért az egésznek a megszervezése értelmi, érzelmi ráhatásokkal precízen működik, és még bizonyos fajta önkéntességet feltételez a be- és kilépésnél. Nem tudom. Ezzel már találkoztam. Én is voltam alapszervezeti vezetőségi tag, ezt megvalósítani alapszervezetn belül nem tudtam. Mért valahogy nem az egyetemi KISZ-szervezetben kezdődnek a bajok, hanem jóval korábban.

ERDÉLYI ÁGNES: "AZ IFJUSÁG ELSŐSORBAN MAGA FELELŐS ÖNMAGÁÉRT"

Szükség van-e a KISZ-re, s ha igen, miben látja célját?

A KISZ célját illetően a válasz igen egyszerű lehetne, hiszen a magyarországi ifjusági szervezet saját célrendszerét alakulása óta - legalábbis kongresszusról kongresszusra - jónéhányszor megfogalmazta. Természetesen nem ilyen egyszerű a helyzet, ha a jól ismert elveket a nap- mint - nap megélt gyakorlattal szembesítjük.

Az egyetemi hallgató hivatására készülve, ritkábban különösebb cél nélkül, éveket tölt el a maga választotta intézményben. S nem is akármilyen éveket; fiatal felnőttkorra meghatározó szakaszát. Ha számára nem lenne olyan szervezet, amelyik biztosítaná tanulmányi és szociális érdekképviselését, s amely lehetőséget adna a társadalmi-politikai cselekvésre, minden bizonnyal keményen küzdene érte.

Magyarország társadalmi berendezkedésének megfelelően és az ifjusági szervezetek történeti fejlődése nyomán egy ifjusági szervezet adott a diákok és a dolgozó fiatalok számára. Ezekben az összefüggésekben tehát a "szükség van-e a KISZ-re" c. kérdés irreleváns. A kérdés inkább úgy indokolt, inkább azt kellene számonkérni, teljesíti-e a KISZ meghatározott célját, vagy miért nem teljesíti?

A magyarországi ifjusági mozgalom jelen állapotáról tapasztalataim és információim esetlegessége miatt nem kívánok szólni. Ismerem azonban többé-kevésbé egyetemünk azon belül méginkább karunk KISZ-szervezetének helyzetét!